

พิธีดำหัวอดีตอธิการบดี อธิการบดี และคณาจารย์อาวุโส มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประจำปี ๒๕๖๖

วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

สาระเกล้าดำหัว ปีใหม่ล้านนา "สักการะสระเกล้าดำหัว" เป็นการจัดเตรียมเครื่องสักการะ (ของไหว้) และน้ำส้มป่อยไปสักการะผู้ใหญ่ อันได้แก่ พระเถระ ญาติผู้ใหญ่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงวิญญูชนิ ตลอดจนถึงผู้มีอุปการะคุณ โดยจะเริ่มทำกันในวันขึ้นปีใหม่ คือวันพญาวัน (เถลิงศก) เพื่อขอขมาในสิ่งที่เคยล่วงเกินและแสดงความเคารพ เมื่อทำการขอขมา และให้พรแล้ว ผู้ใหญ่ก็จะนำน้ำส้มป่อยนั้นลูบหัวตัวเอง เสมือนเป็นการรับคำขอขมา และล้างความขุ่นเคืองที่ผ่านมามาออกไป

บางครั้งก็มักจะพบคำว่า "รดน้ำดำหัว" ซึ่งเกิดจากนำเอาคำว่า "รดน้ำ" ของภาษาไทยไปต่อกับคำว่า "ดำหัว" ของภาษาล้านนา สาเหตุเพราะทั้งพิธีรดน้ำภาคอื่นกับดำหัวล้านนาต่างก็อยู่ในช่วงเวลาและธรรมเนียมปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้เกิดการสับสนกันในแง่ภาษาและวิธีปฏิบัติมาโดยตลอด

ที่มา <https://art-culture.cmu.ac.th/Lanna/articleDetail/๒๖๒๙>

การดำหัวในความหมายทั่วไปของชาวล้านนา หมายถึง การสระผม แต่ในพิธีกรรมโดยเฉพาะในเทศกาลสงกรานต์ หมายถึง การชำระสระล้างสิ่งอันเป็นอุปมงคลในชีวิตให้หมดไปด้วยการใช้น้ำส้มป่อยเป็นเครื่องชำระ ดังนั้น ขนบธรรมเนียมประเพณีล้านนาจึงนิยมเอาน้ำขมิ้นส้มป่อยใส่สะหลุงหรือขัน แล้วนำไปประเคน คือนำไปมอบให้ท่านผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้อาวุโส ที่เราจะไปดำหัว และท่านผู้เฒ่าผู้แก่ หรือผู้ที่ไปดำหัวจะจุ่มมือลงในสะหลุงที่มีน้ำขมิ้นส้มป่อยอยู่แล้ว มาลูบหัวตัวเอง ๓ ครั้ง จากนั้นก็เอามือจุ่มน้ำขมิ้นส้มป่อยสาดเข้าใส่ลูกหลานที่มาดำหัวพร้อมกับบอวยพรให้อยู่ดีมีสุข

ในประเพณีดำหัว โดยเฉพาะพิธีดำหัวพระสงฆ์ ผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานอาจจัดให้มีขบวนแห่ ซึ่งขบวนแห่ดำหัวเหล่านี้ จะมีการตีฆ้อง กลอง การฟ้อน การแสดงพื้นบ้านต่าง ๆ แห่ไปด้วยกันอย่างสนุกสนาน และตามเอกลักษณ์ของชาวล้านนาแล้วจะจัดให้มีเครื่องสักการะ เครื่องดำหัวที่แสดงถึงความสามัคคีของหมู่คณะ เนื่องจากการร่วมมือร่วมใจกันจัดทำเครื่องสักการะและเครื่องดำหัว

เครื่องสักการะ ประกอบด้วย

- **ขันเครื่องสักการะ** สะหลุงน้ำส้มป่อย
- **ต้นดอก** พุ่มดอกไม้ที่ประกอบด้วยดอกไม้ล้านนาชนิด
- **ต้นเทียน** การนำเทียนมาประดับเป็นพุ่ม
- **ต้นผึ้ง** การนำขี้ผึ้งมาประดับเป็นพุ่มขี้ผึ้ง
- **พลุส่ม** การนำพลุมาเย็บติดกันเป็นแผ่นแล้วทำเป็นพุ่ม
- **หมากส่ม** การนำหมากแห้งมาประดับเป็นพุ่มอย่างสวยงาม
- **หมากเบ็ง** การนำหมากดิบเป็นลูก ๆ มาประดับเป็นพุ่ม
- **เครื่องดำหัว** ได้แก่ เครื่องอุปโภค บริโภคต่าง ๆ เช่น พืชผักผลไม้ตามฤดูกาล

โดยจะนำไปใส่ลงในเสลียง ซึ่งชาวล้านนาเรียกว่าจองอ้อย เพื่อช่วยกันแบกหามไปยังที่หมายอย่างพร้อมเพรียงกัน

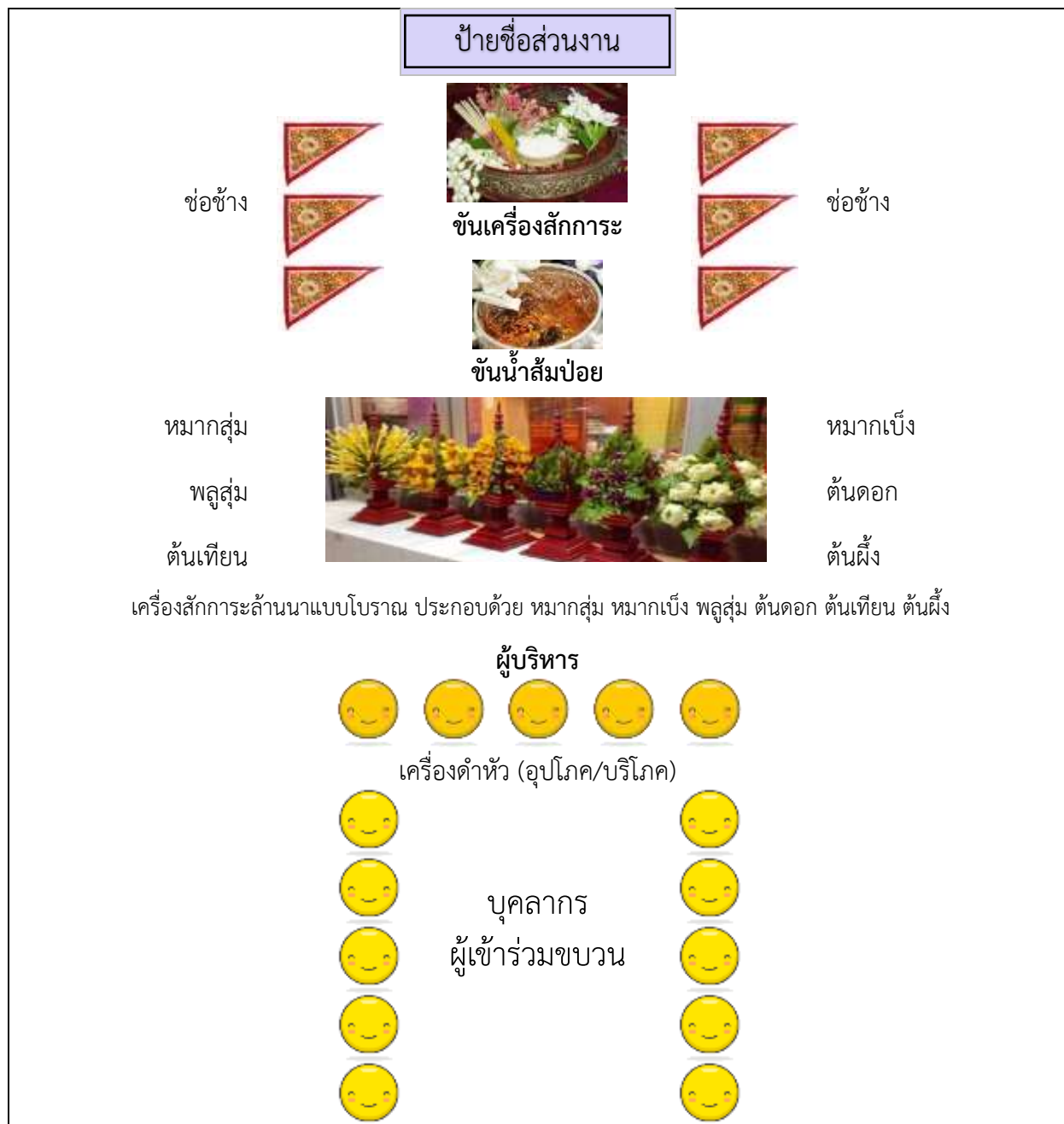
ฝ่ายประกวดรูปขบวนและการแต่งกายพื้นเมือง
พิธีดำหัวดีต่ออิการบดี อิการบดี และคณาจารย์อาวุโส มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประจำปี ๒๕๖๖
วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

การประกวดรูปขบวน

พิธีดำหัวอดีตอธิการบดี อธิการบดีและคณาจารย์อาวุโส มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๖๖
วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. ลงทะเบียนขบวนดำหัวที่จุดลงทะเบียนศาลาอ่างแก้ว ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป พร้อมตั้งขบวนบริเวณ บนถนนบริเวณด้านหน้าศาลาอ่างแก้ว ตามลำดับหมายเลขที่ได้รับ
๒. เคลื่อนขบวนดำหัว เวลา ๑๔.๐๐ น. (เรียงตามลำดับส่วนงานที่มีการลงทะเบียนก่อนหลัง)
๓. รางวัลการประกวดขบวน แบ่งเป็น ๓ รางวัล คือ
 - ๑) รางวัลชนะเลิศ เงินสด จำนวน ๓,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล
 - ๒) รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ เงินสด จำนวน ๒,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล
 - ๓) รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ เงินสด จำนวน ๑,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล
๔. เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น
 - ๔.๑ ความพร้อมเพียง
 - ๔.๒ การจัดรูปขบวน
 - ๔.๒ ความถูกต้อง สมบูรณ์ของเครื่องดำหัว
 - ๔.๓ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๕. ขอความร่วมมือ **งดพ่อนหน้าประธานในพิธี** เนื่องจากมีเวลาจำกัด และมีผลต่อการพิจารณาให้คะแนน
๖. การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

ตัวอย่าง: รูปขบวนพิธีดำหัวมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๖๖

หมายเหตุ:

- ซ่อซ้าง ได้แก่ ธงสามเหลี่ยมไม่ควรต่ำกว่า ๓ คู่
- ชั้นเครื่องสักการะ ได้แก่ พานข้าวตอกดอกไม้
- ชั้นน้ำส้มป่อย ได้แก่ ชั้นสะหลุงบรรจุน้ำส้มป่อย
- เครื่องดำหัว ได้แก่ เครื่องอุปโภค บริโภค
- ผู้เข้าร่วมขบวน ต้องแต่งกายด้วยชุดพื้นเมืองล้านนา หรือชุดพื้นเมืองชาติพันธุ์ในล้านนา
- ผู้เข้าประกวดเครื่องแต่งกาย: บุคลากร นักศึกษา โดยกำหนดให้ถือป้ายชื่อส่วนงาน/ชั้นเครื่องสักการะ/ชั้นน้ำส้มป่อย

การประกวดการแต่งกายพื้นเมืองชาติพันธุ์ในล้านนา

พิธีดำหัวดีต่ออิการบตี อธิการบดี และคณาจารย์อาวุโส มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๖๖

วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. ให้คณะ/สถาบัน/สำนัก แจ้งความประสงค์เข้าร่วมประกวด ภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

ผ่านลิงก์ <https://forms.office.com/r/PkkJuVgwZv> หรือ QR Code

๒. กำหนดการประกวดการแต่งกายพื้นเมือง วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

๑) ให้ผู้เข้าประกวดลงทะเบียนการประกวด ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ ระหว่างเวลา ๑๒.๐๐-๑๒.๓๐ น.

๒) เริ่มประกวดเวลา ๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น. ณ บริเวณใต้ถุนศาลาธรรม (เวลาอาจมีปรับตามความเหมาะสม)

หมายเหตุ - หากลงทะเบียนหลังเวลาที่กำหนดจะไม่สามารถเข้าร่วมประกวดได้

- หลังจากประกวดเสร็จเรียบร้อยให้ผู้เข้าประกวดไปร่วมขบวนของส่วนงานตนเองต่อไป

๓. เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น

๓.๑ ความถูกต้อง (ดูจากองค์ประกอบของเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ ทรงผม)

๓.๒ ความสวยงาม และบุคลิกภาพ

**ขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดและเงื่อนไขของการประกวดตามความเหมาะสม

๔. ประเภทการประกวด แบ่งเป็น ๒ ประเภท ๔ รางวัล ดังนี้

๔.๑ ประเภทบุคลากร	๑) บุคลากรชาย	● รางวัลชนะเลิศ	จำนวน ๑,๕๐๐ บาท	
	จำนวน ๓ รางวัล	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑	จำนวน ๑,๒๐๐ บาท	
	รวม ๓,๕๐๐ บาท	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒	จำนวน ๘๐๐ บาท	
๒) บุคลากรหญิง	● รางวัลชนะเลิศ	จำนวน ๑,๕๐๐ บาท		
	จำนวน ๓ รางวัล	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑	จำนวน ๑,๒๐๐ บาท	
	รวม ๓,๕๐๐ บาท	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒	จำนวน ๘๐๐ บาท	
๔.๒ ประเภทนักศึกษา	๑) นักศึกษาชาย	● รางวัลชนะเลิศ	จำนวน ๑,๕๐๐ บาท	
		จำนวน ๓ รางวัล	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑	จำนวน ๑,๒๐๐ บาท
		รวม ๓,๕๐๐ บาท	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒	จำนวน ๘๐๐ บาท
	๒) นักศึกษาหญิง	● รางวัลชนะเลิศ	จำนวน ๑,๕๐๐ บาท	
		จำนวน ๓ รางวัล	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑	จำนวน ๑,๒๐๐ บาท
		รวม ๓,๕๐๐ บาท	● รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒	จำนวน ๘๐๐ บาท

๕. การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

